

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بررسی فقهی احکام جهانگردی

محقق:

رجبعلی کاکو جویباری

کاکو جویباری، ربیعلی، ۱۳۶۵ -	سرشناسه
بررسی فقهی احکام جهانگردی/ محقق ربیعلی کاکو جویباری؛	عنوان و نام پدیدآور
ویراستار ادبی امیرحسین صمدی.	مشخصات نشر
بابل: انتشارات مسجد مقدس محدثین، ۱۴۰۱.	مشخصات ظاهری
۲۲۸ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.	شابک
978-622-6634-33-5	وضعیت فهرست
فیبا	نویسی
کتابنامه: ص ۲۲۱ - ۲۲۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.	یادداشت
گردشگری (فقه)	موضوع
Tourism (Islamic law)	
گردشگری -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام	
Tourism -- Religious aspects -- Islam	
۶/۱۹۸BP	رده بندی کنگره
۳۷۹/۲۹۷	رده بندی دیویی
۸۹۸۴۵۵۵	شماره کتابخانه ملی
فیبا	اطلاعات رگرده
	کتابشناسی

نام کتاب: بررسی فقهی احکام جهانگردی

مؤلف: ربیعلی کاکو جویباری

ویراستار ادبی: امیرحسین صمدی

طراح جلد: امیرحسین صمدی

صفحه‌آرایی: فاطمه ابراهیم‌پور

ناشر: انتشارات مسجد مقدس محدثین

نوبت چاپ: اول پایبیز ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

محل نشر: بابل، خیابان شهید نواب صفوی، جنب مسجد مقدس محدثین

چاپ و صحافی: قم

مرکز پخش: دفتر انتشارات و فروشگاه محصولات فرهنگی مسجد مقدس محدثین.

تلفن: ۰۹۱۱۳۱۳۷۷۳۱ - ۰۱۱ ۳۲۲۰۶۱۷۱ - ۰۱۱ ۳۲۲۰۳۲۲ - ۰۱۱

پایگاه اینترنتی: www.mohaddesin.ir

۱۷ ..... مقدمه

فصل اول:

مفهوم‌شناسی جهانگردی

گفتار اول: واژگان و بررسی آنها در منابع اسلامی ۲۱

تعریف جهانگردی ۲۱

تعریف سیر ۲۲

تعریف سیاحت ۲۴

تعریف زیارت ۲۶

گفتار دوم: جهانگردی در قرآن ۲۹

جهانگردی در آیات قرآنی: ۲۹

دسته اول- آیاتی که ترک چنین عملی را نهی کرده است ۲۹

دسته دوم- آیاتی که امر به جهانگردی و سیر می‌کنند: ۳۲

جمع بندی ذکر سیر در آیات قرآنی ۳۴

گفتار سوم: جهانگردی در سنت ۳۵

جهانگردی در روایات ۳۵

جمع بندی جهانگردی در روایات: ۳۷

سیره معصومان علیهم‌السلام در گردشگری: ۳۸

سفرهای فرهنگی: ۳۸

سفرهای تجاری و کاری: ۴۲

سفرهای تفریحی: ۴۲

سیره معصومان علیهم‌السلام در برخورد با گردشگران غیر مسلمان ۴۲

گفتار چهارم: اصل اولی در برخورد با غیر مسلمانان ۴۴

۴۴ ..... مقدمه:

- ۴۶ ..... طرح نظریه های موجود:
- ۴۶ ..... نظر اول - اصل اولی، برخورد مسالمت آمیز مسلمانان با غیر مسلمانان:
- ۴۶ ..... دلایل قول اول
- ۴۶ ..... دلیل اول: دعوت به صلح و زندگی مسالمت آمیز
- ۴۷ ..... چند نکته در خصوص تفسیر آیه:
- ۴۷ ..... نکته اول:
- ۴۸ ..... نکته دوم:
- ۵۲ ..... دلیل دوم: نبودن اجبار در پذیرش دین
- ۵۴ ..... دلیل سوم: مکاتبات پیامبر اعظم ﷺ
- ۵۶ ..... دلیل چهارم: اصالت صلح به عنوان یک قاعده حقوقی در اسلام
- ۵۷ ..... نتیجه:
- ۵۸ ..... نظر دوم - اصل اولی در زندگی با غیر مسلمانان جنگ و ستیزه است
- ۵۸ ..... دلایل قول دوم:
- ۵۸ ..... ۱. امر به جهاد در اندیشه اسلامی
- ۵۹ ..... بررسی دلیل:
- ۶۲ ..... بررسی این دلیل:
- ۶۳ ..... ۲. بازداشتن از سستی و دعوت به صلح
- ۶۳ ..... بررسی این دلیل:
- ۶۴ ..... سخن پایانی:
- ۶۵ ..... گفتار پنجم: تعامل دوستانه با کفار
- ۶۶ ..... اقوال در مسئله
- ۶۶ ..... ادله اقوال و بررسی آنها
- ۶۶ ..... دلیل بر منع مطلق مواده
- ۶۷ ..... رد استدلال:
- ۶۸ ..... دلیل قول به اختصاص منع به کافر حربی:
- ۶۹ ..... دلیل جواز مواده نسبت به اقرباء و والدین:

- ۶۹ ..... تخصیص منع به غیر ذمی:
- ۷۰ ..... گفتار ششم: معاهدات جهانگردی
- ۷۱ ..... اصول عامه در عقود:
- ۷۱ ..... دلیل اول: آیه شریفه اوفوا بالعقود
- ۷۳ ..... دلیل دوم: قاعده "المؤمنون عند شروطهم"
- ۷۴ ..... ادله داله بر این قاعده:
- ۷۴ ..... دلیل اول:
- ۷۶ ..... دلیل دوم:
- ۷۸ ..... دلیل سوم: پیامهای پیامبر ﷺ
- ۷۸ ..... الف- حلف الفضول
- ۸۰ ..... ب- معاهده پیامبر با مسیحیان نجران
- ۸۱ ..... بررسی تفصیلی معاهدات:
- ۸۲ ..... صورت اول - معاهدات میان مسلمان و حکومت غیر اسلامی
- ۸۳ ..... تاثیر الزام شخص مسلمان بر اجرای قوانین غیر اسلامی:
- ۸۴ ..... قوانین و تاثیر آن بر افراد:
- ۸۴ ..... الف- قوانین حاکم بر احوال شخصیه افراد:
- ۸۵ ..... ب- قوانین حاکم بر معاهدات و معاملات شخص:
- ۸۶ ..... ج- قوانین حاکم بر حقوق عمومی فرد:
- ۸۷ ..... نتیجه:
- ۸۷ ..... صورت دوم - معاهدات میان مسلمان و شخص غیر مسلمان
- ۸۷ ..... یک استثناء:
- ۸۸ ..... دلیل بر مدعا:
- ۸۸ ..... بررسی صحت اجرای این نکته در محل کلام:
- ۸۹ ..... صورت سوم - معاهدات میان کافر و حکومت اسلامی
- ۸۹ ..... الف- عقد ذمه
- ۹۱ ..... ب- عقد استجاره و امان

۹۱	..... اقسام عقد امان:
۹۱	..... امان سیاسی یا همان پناهندگی سیاسی:
۹۲	..... امان اقتصادی:
۹۲	..... امان و استجاره نظامی:
۹۲	..... امان فرهنگی:
۹۳	..... امان عمومی:
۹۳	..... دلیل اول: آیه شریفه قرآن .....
۹۶	..... دلیل دوم: روایات .....
۹۶	..... روایت اول - پیمان پیامبر اکرم در صلح حدیبیه .....
۹۶	..... روایات دوم - دسته روایاتی که بر امان در زمان جنگ و... ..
۹۸	..... روایت سوم: روایاتی که به اصل امان بطور عام دلالت دارد: .....
۹۹	..... اشکال: .....
۹۹	..... پاسخ: .....

فصل دوم:

محدودیت‌های مسلمانان در سفر به کشورهای غیراسلامی

۱۰۳	..... گفتار اول: اشتراط اسلام ذابح .....
۱۰۳	..... مقدمه: .....
۱۰۴	..... دیدگاه نخست: قول به اشتراط اسلام ذابح .....
۱۰۵	..... ۱. روایات دال بر اشتراط .....
۱۰۵	..... دسته اول: روایاتی که به عدم اعتماد به غیر مسلمان .....
۱۰۸	..... دسته دوم: روایاتی که بطور مطلق اکل ذبیحه ... ..
۱۱۰	..... دسته سوم: روایاتی که به اطلاق عدم اکل ذبیحه .....
۱۱۱	..... دسته چهارم: روایاتی که تفصیل می دهند به این بیان: .....
۱۱۵	..... اشکالات چهارگانه مرحوم مفید <small>رحمته</small> بر امکان اکل ذبیحه اهل کتاب: .....
۱۱۵	..... اشکال اول: .....

- اشکال دوم: ۱۱۶
- اشکال سوم: ۱۱۷
- اشکال چهارم: ۱۱۷
- دیدگاه دوم: ادله قول به عدم اشتراط ۱۱۸
- دلیل اول: آیه قرآن ۱۱۸
- آیه دال بر اطلاق در خصوص اشتراط اسلام: ۱۱۸
- دسته دوم: روایاتی که دلالت بر اکتفاء به اشتراط تسمیه می‌کند. ۱۱۹
- جمع بندی درباره روایات مختلف: ۱۱۹
- اشکال به ابتناء مسئله اشتراط اسلام ذابح به... ..... ۱۲۰
- اشکال به اینکه اشتراط تسمیه را به اشتراط اسلام ذابح مگره زدند ۱۲۰
- نتیجه بحث: ۱۲۲
- گفتار دوم: شرط اجازه همسر ۱۲۳
- مقدمه: ۱۲۳
- بررسی دو اصطلاح: ۱۲۴
- اصطلاح اول: ۱۲۴
- اصطلاح دوم: ۱۲۵
- تفاوت در نتیجه: ۱۲۶
- بررسی دو مبنا در مسئله: ۱۲۶
- مبنای اول: اختصاص حق زوجه به حق تمکین خاص ۱۲۶
- مبنای دوم: لزوم حق تمکین عام بر زوجه ۱۲۷
- بررسی ادله: ۱۲۹
- دلیل اول: ۱۲۹
- بررسی اجماع: ۱۲۹
- دلیل دوم: روایات مسئله ۱۳۰
- روایت اول: ۱۳۰
- روایت دوم: ۱۳۲

- ۱۳۳ ..... روایت سوم:
- ۱۳۴ ..... روایت چهارم:
- ۱۳۴ ..... بررسی سندی روایت:
- ۱۳۵ ..... بررسی دلالی:
- ۱۳۵ ..... روایت پنجم:
- ۱۳۶ ..... در مورد دلالت این روایت با چند اشکال مواجه هستیم:
- ۱۳۶ ..... اشکال اول:
- ۱۳۸ ..... اشکال دوم:
- ۱۳۸ ..... جواب اشکال دوم:
- ۱۴۰ ..... چند استثناء بر لزوم اذن زوج در سفر:
- ۱۴۱ ..... ۱. خروج از منزل برای انجام امور واجب
- ۱۴۱ ..... ۲. خروج از منزل برای دفع عسر و حرج
- ۱۴۱ ..... ۳. شرط خروج در ضمن عقد
- ۱۴۲ ..... ۴. نهی زوج از باب اضرار
- ۱۴۲ ..... ۵. ضروریات زندگی
- ۱۴۳ ..... بررسی مسئله عدم لزوم اذن زوج در انجام واجب:
- ۱۴۵ ..... استثناء دوم: لزوم خروج به مقتضای عسر و حرج
- ۱۴۶ ..... دلیل اول: لزوم معاشرت به معروف
- ۱۴۸ ..... دلیل دوم: نفی عسر و حرج
- ۱۵۰ ..... گفتار سوم: امنیت زن مسلمان در جهانگردی
- ۱۵۰ ..... نگاه شیعه به همراه بردن محرم و امنیت:
- ۱۵۱ ..... روایات:
- ۱۵۲ ..... نیم تگاهی به امنیت در جهان امروز

فصل سوم:

محدودیت‌های غیرمسلمانان در کشورهای اسلامی

- ۱۵۷ ..... گفتار اول: